

Serviciile de informatii si noile media

Daca telegrafia cu semafoare a fost un urias pas înainte pentru SIGINT în epoca lui Napoleon, Internetul si noile cai de difuzare a informatiei (asa-numitele new media) reprezinta avangarda provocarilor din acest domeniu, în secolul al XXI-lea. Desi nu exista o definitie general acceptata a new media, acestea fiind percepute diferit de diversele categorii de utilizatori, ele sunt apreciate ca reprezentând mijloacele de comunicare care se bazeaza pe canale digitale (Internet, televiziune digitala, telefonie digitala) sau totalitatea textelor, sunetelor, imaginilor si elementelor grafice prelucrate pe computer si reunite în baze de date. Sunt considerate new media atât blogurile, podcasturile (fisiere audio postate pe web), lumile virtuale (“Second life”), enciclopediile de tip wiki (constând în continut generat de utilizatori), platformele de socializare (“Facebook”, “MySpace”), cât si televiziunile interactive, site-urile si e-mail-ul.

Era Internetului a adus o multitudine de schimburi revolutionare, dar totodata subtile in activitatea de intelligence- atat in ceea ce priveste teoria si practica operatiunilor de culegere, analiza si difuzare a informatiei, cat si in mentalitate si relatiile dintre serviciile secrete, pe de o parte, si factorii de aplicare a legii si de decizie la nivel politic si militar, pe de alta parte.

Teoretic intelligence-ul ar trebui sa graveze in jurul schimbului de informatii, absentia unei interactiuni de acest gen fiind, in fapt, motivul pentru care atentatele de la 11 septembrie nu au putut fi prevenite, dupa cum au indicat rezultatele anchetei comisiei care a rezlizat inveztigatiile in acest caz.

Pe scurt serviciile nu au reusit sa interactioneze, din cauza ca fiecare structura s-a creat propria retea online., pentru a-si pastra secretele in siguranta. In plus, au fost utilizate aplicatii diferite de chat si grup de discutii, ce nu puteau interconecta.

Internetul s-a dezvoltat in baza principiul ca informatia trebuia sa circule liber, iar tehnologiile web urmaresc exact acest aspect : incurajarea schimbului d date prin intermediul blog-urilor, site-urilor dedicate publicarii de fotografii, precum Flickr, si enciclopediilor generate de cititori, de tip Wikipedia.

Daca retelele de date ultrasecrete, in valoare de miliarde de dolari, nu i-au ajutat pe agenti sa puna cap la cap indiciile despre atentatele teroriste, oare blog-urile si aplicatiile de tip wiki ar petea preveni un alt 11 septembrie ?

Serviciile de informatii si inceputurile comunicarii in spatiu virtual

Desi cariera Internetului a debutat practic doar icu 14 ani in urma, inceputurile sale se regasesc in perioada de varf a Razboiului Rece, in proiectele militare americane din anii 60', concepute ca urmare a suctului provocat, in 1957 delansarea de catre URSS, a primului satelit artificial Sputnik.

In replica in 1958 Departamentul Apararii din Statele Unite a infintat Agentia pentru proiecte avansate de cercetare in domeniul apararii DARPA , initial denumita ARPA pentru a prelua conducerea in domeniul tehnologic.

La inceput, ARPA s-a axat pe stabilirea unei conexiuni atat intre centrale de cercetare cat si intre acestea si Departamentul Apararii. Odata cu avansarea cercatarilor, roul initial al computerului de instrument de calcul a evaluat catrea acela de mediu de comunicare. Pionerii in dezvoltarea bazelor de date si de schimb de pachete au creat o retea de sprijin guvernamental : ARPANET.

ARPANET a tras atentia asupra vulnerabilitati infrastructurii comunicatiilor strategice nationale. Astfel, atentia Guvernului s-a indreptat catre realizarea unei retele computerizare capabile « sa supravietuiasca » care sa garanteze legatura dintre Pentagon si alti factori decizionali nationali din Washington cu centrul nuclear de comanda si control de pe muntele Cheyenne si de sediul Comandantului Aviatiei Strategice.

Dte fiind deschiderea societatii in epoca moderna, dimensiunile globale ale acesteia si potentialul sporit de exploatare cu care tehnologia informatiei au fost nevoite sa-si schimbe mentalitatea si sa adopte noi strategii de comunicare si transmitere a datelor relevante.

Intelink

IN 1994, Comunitatea de informatii din SUA a elaborat si implementat propriul sau « intranet » intelink. Este o colectie securizata, performanta si in continua dezvoltare, de retele bazate pe tehnologie web care utilizeaza browsere web standard, precum Netscape Navigator si Internet Explorer. Intelink foloseste tehnologii de retea avansate pentru culegerea, analiza, productia si difuzarea de date clasificate si tipuri de servicii : Intelink – SCI – opereaza la nivel informativ Strict Secret/Compartimentat ; Intelink – PolicyNet – este coordonat de agentia Centrala de Informatii, fiind unica sursa de legatura a CIA cu casa Alba si cu alti beneficiari de informatii la nivel inalt ; Intelink – S, o baza de date secreta (SIPRnet) – constituie principala legatura de comunicatii pentru comandantii militari si cei care actioneaza pe pamant, mare si aer; Intelink Commonwealth sau Intelink – C – stabileste legatura dintre Statele Unite, Marea Britanie, Canada si Australia

O problema esentiala o constituie faptul ca Intelink contine mii de site-uri ale agentiilor si sute de baze de date. Anual, sunt produse circa 50000 de rapoarte oficiale, majoritatea fiind difuzat in retea. Volumul prea mare de materiale online ingreuneaza desfasurarea activitati, in conditiile in care indexarea prezinta deficiente, iar motoarele de cautare de cautare sunt la nivelul celor din ani 90'. Astfel chiar daca banuiesc ca ar putea gasi pe intranet informatii valoroase, analistilor le este adesea imposibil sa le obtina

In-Q-Tel

Un progres in sensul integrarii Comunitatii de informatii din SUA in epoca Internetului l-a prezentat crearea, de catre CIA, in 1999, a companiei private, non-profit, In-Q-Tel.

Investind in tehnologii ce pot fi aplicate de catre totii actorii Comunitatii americane de informatii, In-Q-Tel pune in valoare functii IT precum : depozitare si extragere de date, profilul agentilor de cautare, instrumente de naliza a datelor statistice, analiza imaginistica si recunoasterea tiparelor, traduceri, criptare forte, integritatea datelor, autentificare si control acces.

Intellipedia

Sistemul Intellipedia, despre existenta caruia publicul larg a aflat in 2006, este o versiune a inciclopediei interactive Wikipedia. Site-ul permite analistilor, grupurilor de lucru, diplomatilor sau a altor persoane acreditate sa adauge informatii si sa le editeze prin intermediul retelei Intelink.

Intellipedia contine peste 1,6 miliarde de articole, totalizand circa 200000 de pagini, si numara aproximativ 35000 de utilizatori inregistrati. Potrivit unor surse oficiale enciclopedia secreta online ar putea deveni modalitatea folosita pentru informarea zilnica a presedintelui SUA. Au fost formulate temeri legate de posibilitatea de a fi publicate pe Intellipedia informatii false. Riscul exista, insa este de asteptat ca in situatia in care apare o oroare grava, aceasta sa fie semnalata de utilizatori. In plus, spre deosebire de Wikipedia autorii articolelor de pe Intellipedia nu sunt anonimi.

A – Space

In decembrie 2007, serviciile secrete americane au creat un site web interactiv pentru agentii celor 16 servicii, care faciliteaza schimbul de informatii si comunicarea intre CIA, FBI si Nasa « dincolo de barierele traditionale ». reseaua numita A-Space, va include baze de date arhive cu raporte si instrumente de lucru pentru colaborare.

A-Space va dispune de mesagerie electronica si de un motor de cautare capabil, de exemplu, sa recomande unui analist un document consultat de un altul, similar serviciilor furnizate de Amazon. De asemenea, vor putea fi evitate situatiile in care expertii din agentii diferite lucrau la acelasi dosar, fara sa stie si sa comunice intre ei. A-Space va putea si sa detecteze cererile atipice, de exemplu daca un expert se intereseaza brusc de un domeniu ce nu afla in competenta sa.

Forum pe platforma Google

La inceputul anului 2008, Agentia pentru Securitate Nationala a achizitionat mai multe servere dotate cu motoare de cautare Google, pentru a-i ajuta pe agenti sa proceseze si sa partajeze informatiile obtinute de retelele de surse umane din intreaga lume.

In cadrul sistemului agenti, ai serviciilor secrete au posibilitatea sa faca schimb de informatii in cadrul unui forum asemanator Wikipedia. In functie de nivelul de acces utilizatorii se pot loga la Intellipedia pe trei nivele de securitate : Strict Secret ; Secret si Sensibil ; Sensibil dar Neclasificat.

Articolele sunt gestionate de directorul Serviciului National de Informatii, Mike McConnell si sunt disponibile pentru CIA FBI Agentia Nationala de Securitate si alte agentii de profil.

Blog-urile

Acestea sunt un instrument de partajare a informatiei sub forma unor jrnale online personale disponibile in spatiul public. Sunt actualizate periodic de catre autori (din ora in ora, zilnic, saptamanal). Majoritatea Blog-urilor citeaza un eveniment curent si ofera un punct de vedere asupra acestuia.

In contextul politicii de transparentizare a activitatii serviciilor de informatii, Centrul de Surse Deschise din cadrul CIA gazduieste, incepand din anul 2005, blog-uri continand cele mai recente informatii pe teme de actualitate, de la terorismul irakian pana la gripa aviara si vizitele oficiale ale sefilor de stat.

La randul lor,, serviciile secrete israeline, recunoscute pentru discretia lor, au inceput recent sa recruteze personal prin intermediul celui mai modern mijloc de pe piata : blog-urile a patru spioni care povestesc diverse experiente din activitatea lor zilnica, in scopul de a starni interesul potentialilor agenti.

Site-urile web

Obstacolele inerente aparute in dialogul dintre opinia publica si serviciilor secrete, generate de natura confidentiala a activitatii lor, au determinat in numeroase cazuri, o distorsionare a profilului institutional al acestora.

Pe plan international, statisticile indica o crestere, in ultimii ani, a numarului site-urilor oficiale ale serviciilor nationale de informatii. Acestea demonstreaza intelegerea impactului puternic pe care Internetul il are asupra publicului si in consecinta importanta folosirii acestui mediu pentru promovarea imaginii virtuale.

Site-urile serviciilor de informatii contin anumite rubrici standard, precum : Istoric Atributii. Legislatie, Comunicate de presa, cariere Contact,etc. In cadrul rubricii « Intrebari frecvente » sunt oferite raspunsuri la intrebari de interes general, formulate intr-un limbaj pe intelesul tuturor.

Cea mai bine reprezentata pe Internet ramane Comunitatea de informatii din SUA. Experienta acumulata in promovarea imaginii, sustinuta de un avans tehnologic evident, face ca in prezent, 16 agentii guvernamentale federale, servicii departamente sau alte

organizatii cu atributi executive, care joaca un rol important in serviciile nationale si economice de informatii ale SUA, sa detina site-uri de prezentare.

Un caz aparte in peisajul online al serviciilor de informatii il reprezinta serviciul israelian de informatii, Massad. Daca la finele anilor 90' pe Internet se gaseau extrem de putine informatii despre acest serviciu (numele directorului era tabu) in ultimii ani acesta a cunoscut o deschidere impresionanta . Actualmente, Mosasadul are un site cuprinzator cu versiuni in limbile engleza si rusa care ofera pe langa sectiunile standard o cronologie a directorilor din 1949 si pana in prezent, insotita de fotografiile acestora.

Explozia dispozitivelor multimedia, care imbina o multitudine de facilitati in domeniul comunicarii si aparitia unor noi formate adaptate acestor gadget-uri (terminale telefonice multifunctionale, sisteme informatice in retea wireless) ori modalitatilor virtuale de interactiune (de genul Second Live) contribuie la formarea sau transformarea profilului utilizatorului ca beneficiar al informatiei transmise.

Din aceasta perspectiva, serviciile de informatii se vor confrunta cu doua provocari majore. Pe termen scurt si mediu, vor trebui :

- Sa proiecteze o modalitate prin care sa beneficieze sa accelereze si sa integreze schimbul intraorganizational de date relevante ;
- Sa identifice formulele cele mai atractive pentru publicul larg, prin intermediul carora sa promoveze cultura de securitate si sa puna la dispozitia acestuia profilul institutional.